

15.12.2014

Ryj/4

§ 1332

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan päätöksen lupamääräysten muuttamiseksi

HEL 2012-015834 T 11 01 00 00

ESAVI/129/04.08/2014

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon rakennusviraston hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristölupapäätöksen eräiden lupamääräysten muuttamiseksi:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 4.11.2014 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Helsingin kaupungin hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristölupapäätöksen eräiden lupamääräysten muuttamiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa puoltavansa rakennusviraston hakemusta ympäristökeskuksen lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö kaupungille
- 2 HEL 2014-015834 Lausuntopyynnön liiteasiakirjat Jätkäsaari (1).pdf

Otteet

Ote
Etelä-Suomen
aluehallintovirasto (Helsingin
toimipaikka)

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

15.12.2014

Ryj/4

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupunginhallituksen sekä kaupungin ympäristön- ja terveysuojeluviranomaisen lausuntoa Helsingin kaupungin rakennusviraston hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan lupapäätöksen eräiden lupamääräysten muuttamiseksi.

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 4.11.2014 kaupungin ympäristön- ja terveysuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintoviranomaiselle lausunnon hakemuksesta eräiden lupamääräysten muuttamiseksi.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Helsingin kaupungin rakennusvirasto on hakenut Etelä-Suomen aluehallintovirastolta muutosta ympäristölupaan Nro 5/2014/1 (ESAVI/54/04.08/2012). Lupamuutoshakemus koskee pilaantuneiden maa-ainesten sekä sedimenttien että eräiden jätteiden hyödyntämistä Helsingin Jätkäsaaren rakennettavan puistoalueen rakenteissa. Muutosta haetaan lupapäätöksen kohtiin A.19, C.5 ja F.7.

Määräys A.19.

A.19: Sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden on oltava alle 35 mg/l, sulfaattipitoisuuden alle 100 mg/l, kloridipitoisuuden alle 150 mg/l ja öljyhiilivetyjen (C10-C40) alle 5 mg/l. Tarvittaessa muiden haitallisten aineiden raja-arvot on esitettävä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi.

Veden jätevesiviemäriin johtamisessa on noudatettava HSY Veden asettamia jäteveden laadun raja-arvoja sekä muita ohjeita ja määräyksiä.

Vesihuoltolaitoksen viemäriin tai pintaveteen ei saa päästää vesiympäristölle vaarallista haitallista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1 A-kohdassa tarkoitettuja aineita.

Lisäksi jätevesiviemäriin ei saa johtaa sellaisia jätevesiä, joista voi aiheutua haittaa viemäriin tai viemäriverkon rakenteille tai puhdistamolietteen asianmukaiselle käsittelylle tai hyötykäytölle.

Määräyksen A.19. perustelut

Raja-arvojen taustamateriaalina on käytetty mm. Helsingin kaupungin huleveden tutkimustuloksia, vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annettua valtioneuvoston asetusta (1022/2006) ja sen säädösmuutoksia sekä yhdyskuntajätevesistä annettua valtioneuvoston asetusta (888/2006) että vesienhoidon järjestämisestä annettua valtioneuvoston asetusta (1040/2006) ja sen säädösmuutoksia. Tässä päätöksessä arvio ympäristöhaittoja aiheuttamattomista haitta-ainepitoisuuksista on tehty edellä mainittujen taustamateriaalina käytetyn aineiston perustella.

Määräyksen A.19. muutosesitys

Sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden on oltava alle 400mg/l, sulfaattipitoisuuden alle 390 mg/l, kloridipitoisuuden alle 2900 mg/l ja öljyhiilivety-jakeiden (C10-C40) alle 5 mg/l. Tarvittaessa muiden haitallisten aineiden raja-arvot on esitettävä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi

Veden jätevesiviemäriin johtamisessa on noudatettava HSY Veden asettamia jäteveden laadun raja-arvoja sekä muita ohjeita ja määräyksiä.

Vesihuoltolaitoksen viemäriin tai pintaveteen ei saa päästää vesiympäristölle vaarallisista haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1 A kohdassa tarkoitettuja aineita.

Lisäksi jätevesiviemäriin ei saa johtaa sellaisia jätevesiä, joista voi aiheutua viemäriin tai viemäriverkon rakenteille tai puhdistamolietteen asianmukaiselle käsittelylle tai hyötykäytölle.

Määräyksen A. 19. muutosesityksen perustelut

Hakija pitää kohtuuttomana sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden raja-arvoa 35 mg/l. Määräyksessä esitetty raja-arvo perustuu yhdyskuntajätevesistä annetusta valtioneuvoston asetuksessa (888/2006) esitettyyn jätevesien biologisen käsittelyn vähimmäisvaatimukseen. Koska päätöstä koskevassa toiminnassa ei ole kyse yhdyskuntajätevesistä eikä biologisesta käsittelystä hakija katsoo, että lupamääräystä tulisi muuttaa tämän kohdan osalta.

Myös Helsingin kaupungin alueen sadevesiviemäreiden vedenlaadun selvityksessä on mitattu korkeampia kiintoainepitoisuuksia (160 mg/l) ja samassa selvityksessä on mainittu hulevesien kiintoainepitoisuuksien olevan muualla tehdyissä tutkimuksissa huomattavasti korkeampia (410 mg/l). Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksessä nro 235/2012/1, joka koskee Kalasataman

keskiosan kaivantovesien johtamista mereen, on kaivantovesien kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi asetettu 300 mg/l. Sadevesiviemäriin johdettavat vedet päätyvät Jätkäsaaren edustan merialueelle, jossa kiintoainepitoisuudet laimenevat nopeasti ja jossa meriveden kiintoainepitoisuuksiin vaikuttavat hetkellisesti alueella liikkuvien alusten potkurivirrat. Korkeakaan kiintoainepitoisuus ei aiheuta meressä ympäristöhaittoja tai – riskejä.

Merivedessä kloridi- ja sulfaattipitoisuudet ovat luonnostaan huomattavasti päätöksessä asetettuja raja-arvoja korkeampia. Kloridin ja sulfaatin osalta uusiksi raja-arvoiksi esitetään Jätkäsaaren merialueen yhteistarkkailussa mitattujen pitoisuuksien 75 % kvartiilia, joiksi on saatu kloridille 2900 mg/l ja sulfaatille 390 mg/l. Esitetyt raja-arvojen muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelun tasoa, eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Määräys C.5.

Hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen haitallisten aineiden pitoisuudet (mg/kg) ja liukoisuudet (L/S=10 l/kg) eivät saa ylittää eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) sellaisena kuin se on muutettuna valtioneuvoston asetuksella (403/2009) säädettyjä peitetyn rakenteen raja-arvoja.

Vastaanottava betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää asbestia. Asbestin purkualueelta vastaanottavan betoni- ja tiilijätteen laatu on varmistettava asianmukaisesti tehdyllä asbestikartoitus selvityksellä tai muulla luotettavalla selvityksellä.

Lisäksi vastaanotettavasta betonijätteestä on oltava poistettu PCB-pitoiset saumausmassat sekä kreosoottipitoiset eristysmassat.

Hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon on oltava alle 150 mm. Betonimurske ei saa sisältää muuta purkujätettä, kuten eristeitä, rautoja tai puuta. Hyödynnettävä betonimurske saa sisältää tiilimursketta enintään 30 painoprosenttia.

Määräyksen C.5. perustelut

Maarakentamisessa hyödynnettävän betonijätteen kelpoisuus hyödynnettäväksi on säädetty eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) ja eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksen liitteiden muuttamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (403/2009).

Määräyksen C.5. muutosesitys

Hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen haitallisten aineiden pitoisuudet (mg/kg) ja liukoisuudet (L/S=10 l/kg) eivät saa ylittää eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) sellaisena kuin se on muutettuna valtioneuvoston asetuksella (403/2009) säädettyjä päällystetyn rakenteen raja-arvoja.

Vastaanottava betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää asbestia. Asbestin purkualueelta vastaanottavan betoni- ja tiilijätteen laatu on varmistettava asianmukaisesti tehdyllä asbestikartoitus selvityksellä tai muulla luotettavalla selvityksellä.

Lisäksi vastaanottavasta betonijätteestä on oltava poistettu PCB-pitoiset saumausmassat sekä kreosoottipitoiset erityismassat.

Hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon on oltava maarakentamiseen soveltuvaa. Betonimurske ei saa sisältää muuta purkujätettä, kuten eristeitä, rautoja tai puuta. Hyödynnettävä betonimurske saa sisältää tiilimursketta.

Määräyksen C.5. muutosesityksen perustelut

Hakijan näkemyksen mukaan hyödynnettävä betoni- ja tiilimurskeen raja-arvoksi soveltuvat päällystetyn rakenteen raja-arvot, sillä hyötykäyttörakenteesta tulee eristetty, jolloin esim. sadevedet eivät pääse kosketuksiin hyötykäyttörakenteen kanssa.

Hakija ei katso tarpeelliseksi esittää ylärajaa hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoolle, vaan kappalekoko voidaan määrätä maarakennusteknisesti ja rakenteen stabiliteetin kannalta soveltuvaksi, jolloin saavutetaan rakenteen kannalta paras lopputulos. Käytännössä hyödynnettävän betonin kappalekoko tulee olemaan alle 300mm, sillä muutoin betonirautoja ei saa poistettua. Muissa Etelä-Suomen aluehallintoviraston Helsingin kaupungille myöntämässä ympäristölupapäätöksissä (dnro 290/2012/2 ja 76/2012/2) on hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon yläraja ollut 300 mm.

Tiilimurskeen määrälle hyödynnettävässä betonimurskeessa ei hakijan mukaan ole tarpeen esittää enimmäisosuutta, sillä päätöksen mukaan rakenteessa voidaan hyötykäyttää tiilijätettä joko betonimurskeen joukossa tai sellaisenaan.

Esitetyt muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelun tasoa, eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Määräys F.7.

15.12.2014

Ryj/4

Sedimentissä on oltava eräkohtaiset tiedot vähintään haitallisten aineiden kokonaispitoisuuksista ja orgaanisen hiilen kokonaismäärästä vähintään hakemuksen esitetyn mukaisesti jokaista alkavaa 400 m³:n sedimenttierää kohti. Epäorgaanisten haitallisten aineiden liukoisuudet on oltava selvitetty vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Saven ja sedimenttien stabiloitavuus on oltava varmistettu stabiloidusta sedimentistä ennen maarakentamishyödyntämistä tehdyillä koekappaleilla vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Lupa-alueella hyödynnetystä stabiloidusta savesta ja sedimentistä on otettava edustavia laadunvarmistusnäytteitä ja valmistettava näytteistä koekappaleita vähintään edellä määräyksessä F.6. velvoitetulla näytteenottoiheydellä. Koekappaleista on tutkittava haitallisten aineiden liukoisuudet tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä sekä ainakin vedenläpäisevyys ja puristuslujuus stabiloidun materiaalin tutkimiseen soveltuvalla menetelmällä.

Määräyksen F.7. perustelut

Materiaalien kokonaispitoisuuksien ja liukoisten ominaisuuksien sekä stabiloidun jätteen muiden ominaisuuksien tarkkailu on hyväksytty pääsääntöisesti esitetyn mukaisina. Taustamateriaalina näytemäärää koskevassa lupaharkinnassa on käytetty ”Pilaantuneiden maiden kunnostushankkeiden hallinta. VTT tiedotteita 2245. 2004. ”- julkaisua.

Stabiloidulle jätteelle on asetettu hakemusta tiukempi laadunvalvontanäytteenotto edellä mainitun julkaisun perusteella. Lisäksi ratkaisussa on otettu huomioon alueen tuleva maankäyttö, jolloin hyödynnetyn jätteen laatu on tarpeen olla seikkaperäisesti selvitetty.

Määräyksen F.7. muutosesitys

Sedimentistä on oltava eräkohtaiset tiedot vähintään haitallisten aineiden kokonaispitoisuuksista ja orgaanisen hiilen kokonaismäärästä vähintään jokaista alkavaa 2500 m³:n sedimenttierää kohti. Epäorgaanisten haitallisten aineiden liukoisuudet on oltava selvitetty vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Saven ja sedimentin stabiloitavuus on oltava varmistettu stabiloidusta sedimentistä ennen maarakentamishyödyntämistä tehdyillä koekappaleilla vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Lupa-alueella hyödynnetystä stabiloidusta savesta ja sedimentistä on otettava edustavia laadunvarmistusnäytteitä ja valmistettava näytteistä koekappaleita vähintään edellä määräyksessä F.6. velvoitetulla näytteenottoiheydellä. Koekappaleista on tutkittava haitallisten

15.12.2014

Ryj/4

aineiden liukoisuudet tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä sekä ainakin vedenläpäisevyys ja puristuslujuus stabiloidun materiaalin soveltuvalla menetelmällä.

Määräyksen F.7. muutosesityksen perustelut

Hakija on todennut, että alkuperäisessä hakemuksessa on epähuomiossa esitetty sedimentin tutkimustiheydeksi yksi näyte 400 m³:n massaerää kohti.

Ruopatut sedimentit homogenisoituvat ruoppauksen, maalle noston ja sedimenttien kuivatuksen aikana huomattavasti. Jätkäsaaren alueelta saatujen kokemusten mukaan sedimenttien kuivatusaltaista otetuissa näytteissä pitoisuusvaihtelut ovat pieniä. Hakija on esittänyt maalle nostettujen sedimenttien tutkimustiheydeksi vastaavaa kuin stabiloidun sedimentin koekappaleille on määräyksessä F.6. on esitetty.

Hakijan mukaan lupamääräyksessä esitetyllä 400m³:n tutkimustiheydellä sedimentin hyötykäyttö jää käytännössä näytteenotto- ja analysointikustannusten vuoksi vain teoreettiseksi vaihtoehdoksi, ja tämä johtaa kyseisten massojen kuljettamiseen pois Jätkäsaaren alueelta muihin vastaanottoaikoisiin. Tämä taas lisäisi sedimenttien kuljetuksesta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia.

Esitetyt muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelutasoa eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 4.11.2014 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon rakennusviraston hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristölupapäätöksen eräiden lupamääräysten muuttamisesta. Ympäristölautakunta puoltaa rakennusviraston maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristöluvan muutoshakemuksen hyväksymistä yhtä kohtaa lukuun ottamatta.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksen määräyksessä A.19. edellytetään, että sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuus alittaa 35 mg/l. Ympäristölautakunta totesi, että kyseinen arvo on tiukka ja vaikeasti saavutettava. Hakija esittää muutoshakemuksessa kyseiseksi arvoksi 400 mg/l. Kuitenkin Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksessä nro 235/2012/1 (drno ESAVI/151/04.08/2012), joka koskee Kalasataman

keskiosan kaivantovesien johtamista mereen, on mereen johdettavien kaivantovesien kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi asetettu 300 mg/l.

Myös Helsingin kaupungin työmaavesiohjeessa vuodelta 2013 on esitetty ohjeellisia raja-arvoja vesistöön, ojiin tai maaperään johdettavan työmaaveden yleiselle laadulle. Ohjeen mukaan veden kiintoaineksen pitoisuudet tulisi olla alle 300 mg/l. Ohjeen laadintaan on osallistunut myös Helsingin ympäristöpalvelut – kuntayhtymä (HSY). Ympäristölautakunta katsoo, että määräyksessä kiintoainepitoisuuden raja-arvona tulisi siten käyttää arvoa 300 mg/l.

Muilta osin ympäristölautakunta katsoo, että hakijan esittämät määräysten muutosesitykset ovat hakemuksessa esitettyjen seikkojen mukaisesti perusteltuja. Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa näistä muutosesityksistä ja ympäristölautakunta kannattaa näiden muutosesitysten hyväksymistä.

Asiasta on pyydetty myös kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistöviraston lausunnot. Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa lausunnossaan, että hyötykäyttöalue sijaitsee Jätkäsaarella osayleiskaavan mukaisella puistoalueella. Alueen kaavaehdotus pyritään saamaan kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi vuoden 2014 lopulla. Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa lisäksi, että muutoshakemuksessa esitetty sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi 400 mg/l. Sadevesiviemäriin tarkempi purkupaikka ei käy ilmi asiakirjoista. Atlantinkaaren asemakaava-alueen kunnallistekniikan suunnittelu on tekeillä. Myös puiston eteläpuolella olevan vesialueen tuleva käyttö ratkeaa vasta jatkosuunnittelussa. Sadevesiviemäriin johdettavien vesien osalta on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei niistä aiheudu virkistys- tai muuta haittaa, kun purkupaikka lähiympäristöineen otetaan kaavan mukaiseen käyttöön. Muilta osin kaupunkisuunnitteluvirastolla ei ole huomautettavaa rakennusviraston muutosesitykseen ja se puoltaa hakemusta ympäristölupamääräysten muuttamisesta.

Esittelijän lausunto

Esittelijä viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja esittää lupahakemusta puollettavaksi ympäristölautakunnan esittämällä tavoin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

15.12.2014

Ryj/4

Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö kaupungille
- 2 HEL 2014-015834 Lausuntopyynnön liiteasiakirjat Jätkäsaari (1).pdf

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto (Helsingin
toimipaikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 13.11.2014

HEL 2012-015834 T 11 01 00 00

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on kirjeellään 8.10.2014 Dnro ESAVI/129/04.08/2014 pyytänyt Helsingin ympäristösuojeluviranomaisen lausuntoa hakemuksesta, joka koskee Jätkäsaaren hyötykäyttöalueen ympäristöluvan eräiden lupamääräysten muuttamista. Kaupunginhallitus on pyytänyt asiasta myös kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa.

Helsingin kaupungin rakennusvirastolle on 14.1.2014 myönnetty ympäristölupa Dnro ESAVI/54/04.08/2012 koskien jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa. Hyödyntämisalue sijaitsee Jätkäsaassa. Rakennusvirasto hakee muutosta ympäristöluvan kohtiin, jotka koskevat sadevesiviemäriin johdettavan veden pitoisuuksia, hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen ominaisuuksia sekä sedimentin tutkimustiheyttä.

Lausunto

Hyötykäyttöalue sijaitsee Jätkäsaassa osayleiskaavan mukaisella puistoalueella. Alueelle valmistellaan Atlantinkaaren asemakaavaa, jonka luonnos on nähtävillä 3.-14.11.2014. Luonnoksessa on otettu huomioon hyötykäyttöalue ja se on merkitty puistoksi. Alueen läheisyyteen on tulossa asutusta. Atlantinkaaren kaavaehdotus pyritään saamaan kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi vuoden 2014 lopulla.

Muutoshakemuksessa on esitetty sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi 400 mg/l. Sadevesiviemäriin tarkempi purkupaikka ei käy ilmi asiakirjoista. Atlantinkaaren asemakaava-alueen kunnallistekniikan suunnittelu on tekeillä. Myös puiston

15.12.2014

Ryj/4

eteläpuolella olevan vesialueen tuleva käyttö ratkeaa vasta jatkosuunnittelussa. Sadevesiviemäriin johdettavien vesien osalta on kiinnitettävä huomiota siihen, että niistä ei aiheudu virkistys- tai muuta haittaa, kun purkupaikka lähiympäristöineen otetaan kaavanmukaiseen käyttöön.

Muilta osin kaupunkisuunnitteluvirastolla ei ole huomautettavaa rakennusviraston muutosesitykseen ja se puoltaa hakemusta ympäristölupamääräysten muuttamisesta.

Lisätiedot

Kati Valkama, diplomi-insinööri, puhelin: 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 04.11.2014 § 327

HEL 2012-015834 T 11 01 00 00

ESAVI/129/04.08/2014

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Helsingin kaupungin rakennusviraston maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristölupapäätöksen nro 5/2014/1 (dnro ESAVI/54/04.08/2012, 14.1.2014) eräiden lupamääräysten muuttamisesta.

Muutoshakemus

Helsingin kaupungin rakennusvirasto hakee Etelä-Suomen aluehallintovirastolta muutosta em. päätöksen lupamääräyksiin A.19, C.5 ja F.7 ja esittää, että aluehallintovirasto esitettyjen perusteiden mukaisesti muuttaa päätöksen määräyksiä muutoksenhakijan esittämällä tavalla.

Määräykset, määräysten perustelut, muutosesitykset ja niiden perustelut

Määräys A.19.

Sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden on oltava alle 35 mg/l, sulfaattipitoisuuden alle 100 mg/l, kloridipitoisuuden alle

150 mg/l ja öljyhiilivetyjakeiden (C10-C40) alle 5 mg/l. Tarvittaessa muiden haitallisten aineiden raja-arvot on esitettävä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi.

Veden jätevesiviemäriin johtamisessa on noudatettava HSY Veden asettamia jäteveden laadun raja-arvoja sekä muita ohjeita ja määräyksiä.

Vesihuoltolaitoksen viemäriin tai pintaveteen ei saa päästää vesiympäristölle vaarallisista haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1 A-kohdassa tarkoitettuja aineita.

Lisäksi jätevesiviemäriin ei saa johtaa sellaisia jätevesiä, joista voi aiheutua haittaa viemäriin tai viemäriverkon rakenteille tai puhdistamolietteen asianmukaiselle käsittelylle ja hyötykäytölle.

Määräyksen A.19. perustelut

Raja-arvojen taustamateriaalina on käytetty mm. Helsingin kaupungin alueen huleveden tutkimustuloksia, vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annettua valtioneuvoston asetusta (1022/2006) ja sen säädösmuutoksia sekä yhdyskuntajätevesistä annettua valtioneuvoston asetusta (888/2006) että vesienhoidon järjestämisestä annettua valtioneuvoston asetusta (1040/2006) ja sen säädösmuutoksia. Tässä päätöksessä arvio ympäristöhaittoja aiheuttamattomista haitta-ainepitoisuuksista on tehty edellä mainittujen taustamateriaalina käytettyjen aineistojen perusteella.

Määräyksen A.19. muutosesitys

Sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden on oltava alle 400 mg/l, sulfaattipitoisuuden alle 390 mg/l, kloridipitoisuuden alle 2900 mg/l ja öljyhiilivetyjakeiden (C10-C40) alle 5 mg/l. Tarvittaessa muiden haitallisten aineiden raja-arvot on esitettävä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi.

Veden jätevesiviemäriin johtamisessa on noudatettava HSY Veden asettamia jäteveden laadun raja-arvoja sekä muita ohjeita ja määräyksiä.

Vesihuoltolaitoksen viemäriin tai pintaveteen ei saa päästää vesiympäristölle vaarallisista haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1 A-kohdassa tarkoitettuja aineita.

Lisäksi jätevesiviemäriin ei saa johtaa sellaisia jätevesiä, joista voi aiheutua haittaa viemäriin tai viemäriverkon rakenteille tai puhdistamolietteen asianmukaiselle käsittelylle ja hyötykäytölle.

Määräyksen A.19. muutosesityksen perustelut

Rakennusvirasto pitää kohtuuttomana sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden raja-arvoa 35 mg/l. Rakennusviraston mukaan määräyksessä esitetty raja-arvo perustuu yhdyskuntajätevesistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (888/2006) esitettyyn jätevesien biologisen käsittelyn vähimmäisvaatimukseen. Koska päätöstä koskevassa toiminnassa ei ole kyse yhdyskuntajätevesistä eikä biologisesta käsittelystä, rakennusvirasto katsoo, että lupamääräystä tulisi muuttaa.

Myös Helsingin kaupungin alueen sadevesiviemäreiden vedenlaadun selvityksessä on mitattu korkeampia kiintoainepitoisuuksia (160 mg/l). Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksessä nro 235/2012/1, joka koskee Kalasataman keskiosan kaivantovesien johtamista mereen, on kaivantovesien kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi asetettu 300 mg/l. Jätkäsaaren hyötykäyttöalueella sadevesiviemäriin johdettavat vedet päätyvät Jätkäsaaren edustan merialueelle, jossa kiintoainepitoisuudet laimenevat nopeasti ja jossa meriveden kiintoainepitoisuuksiin vaikuttavat hetkellisesti alueella liikkuvien alusten potkurivirrat. Korkeakaan kiintoainepitoisuus ei aiheuta meressä ympäristöhaittoja tai -riskejä.

Merivedessä kloridi- ja sulfaattipitoisuudet ovat luonnostaan huomattavasti päätöksessä asetettuja raja-arvoja korkeampia. Kloridin ja sulfaatin osalta uusiksi raja-arvoiksi esitetään Jätkäsaaren merialueen yhteistarkkailussa mitattujen pitoisuuksien 75 % kvartiilia, joiksi on saatu kloridille pitoisuus 2900 mg/l ja sulfaatille 390 mg/l. Esitetyt raja-arvojen muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelun tasoa, eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Määräys C.5.

Hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen haitallisten aineiden pitoisuudet (mg/kg) ja liukoisuudet (L/S=10 l/kg) eivät saa ylittää eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) sellaisena kuin se on muutettuna valtioneuvoston asetuksella (403/2009) säädettyjä peitetyn rakenteen raja-arvoja.

Vastaanotettava betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää asbestia. Asbestin purkualueelta vastaanotettavan betoni- ja tiilijätteen laatu on

varmistettava asianmukaisesti tehdyllä asbestikartoitus selvityksellä tai muulla luotettavalla selvityksellä.

Lisäksi vastaanotettavasta betonijätteestä on oltava poistettu PCB-pitoiset saumaussmassat sekä kreosoottipitoiset eristysmassat.

Hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon on oltava alle 150 mm. Betonimurske ei saa sisältää muuta purkujätettä, kuten eristeitä, rautoja tai puuta. Hyödynnettävä betonimurske saa sisältää tiilimursketta enintään 30 painoprosenttia.

Määräyksen C.5. perustelut

Maarakentamisessa hyödynnettävän betonijätteen kelpoisuus hyödynnettäväksi on säädetty eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) ja eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun valtioneuvoston asetuksen liitteiden muuttamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (403/2009).

Määräyksen C.5. muutosesitys

Hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen haitallisten aineiden pitoisuudet (mg/kg) ja liukoisuudet (L/S=10 l/kg) eivät saa ylittää eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) sellaisena kuin se on muutettuna valtioneuvoston asetuksella (403/2009) säädettyjä päällystetyn rakenteen raja-arvoja.

Vastaanotettava betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää asbestia. Asbestin purkualueelta vastaanotettavan betoni- ja tiilijätteen laatu on varmistettava asianmukaisesti tehdyllä asbestikartoitus selvityksellä tai muulla luotettavalla selvityksellä.

Lisäksi vastaanotettavasta betonijätteestä on oltava poistettu PCB-pitoiset saumaussmassat sekä kreosoottipitoiset eristysmassat.

Hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon on oltava maarakentamiseen soveltuvaa. Betonimurske ei saa sisältää muuta purkujätettä, kuten eristeitä, rautoja tai puuta. Hyödynnettävä betonimurske saa sisältää tiilimursketta.

Määräyksen C.5. muutosesityksen perustelut

Rakennusviraston näkemyksen mukaan hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen raja-arvoiksi soveltuvat päällystetyn rakenteen raja-arvot, sillä hyötykäyttörakenteesta tulee eristetty, jolloin esimerkiksi sadevedet eivät pääse kosketuksiin hyötykäyttörakenteen kanssa.

Rakennusvirasto ei katso tarpeelliseksi esittää ylärajaa hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoolle, vaan kappalekoko voidaan määrätä maarakennusteknisesti ja rakenteen stabiliteetin kannalta soveltuvaksi, jolloin saavutetaan rakenteen kannalta paras lopputulos. Käytännössä hyötykäytettävän betonin kappalekoko tulee olemaan < 300 mm, sillä muutoin betonirautoja ei saa poistettua. Muissa Etelä-Suomen aluehallintoviraston Helsingin kaupungille myöntämässä ympäristölupapäätöksissä nro 290/2012/2 ja nro 76/2012/2 on hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon yläraja ollut 300 mm.

Tiilimurskeen määrälle hyödynnettävässä betonimurskeessa ei rakennusviraston mukaan ole tarpeen esittää enimmäisosuutta, sillä päätöksen mukaan rakenteessa voidaan hyötykäyttää tiilijätettä joko betonimurskeen joukossa tai sellaisenaan.

Esitetyt muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelun tasoa, eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Määräys F.7.

Sedimentistä on oltava eräkohtaiset tiedot vähintään haitallisten aineiden kokonaispitoisuuksista ja orgaanisen hiilen kokonaismäärästä vähintään hakemuksen esitetyn mukaisesti jokaista alkavaa 400 m³:n sedimenttierää kohti. Epäorgaanisten haitallisten aineiden liukoisuudet on oltava selvitetty vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Saven ja sedimenttien stabiloitavuus on oltava varmistettu stabiloidusta sedimentistä ennen maarakentamishyödyntämistä tehdyillä koekappaleilla vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Lupa-alueella hyödynnetystä stabiloidusta savesta ja sedimentistä on otettava edustavia laadunvarmistusnäytteitä ja valmistettava näytteistä koekappaleita vähintään edellä määräyksessä F.6. velvoitetulla näytteenottotiheydellä. Koekappaleista on tutkittava haitallisten aineiden liukoisuudet tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä sekä ainakin vedenläpäisevyys ja puristuslujuus stabiloidun materiaalin tutkimiseen soveltuvalla menetelmällä.

Määräyksen F.7. perustelut

Materiaalien kokonaispitoisuuksien ja liukoisten ominaisuuksien sekä stabiloidun jätteen muiden ominaisuuksien tarkkailu on hyväksytty pääsääntöisesti esitetyn mukaisina. Taustamateriaalina näytemäärää koskevassa lupaharkinnassa on käytetty ”Pilaantuneiden maiden kunnostushankkeiden hallinta. VTT tiedotteita 2245, 2004.” -julkaisua.

Stabiloidulle jätteelle on asetettu hakemusta tiheämpi laadunvalvontanäytteenotto edellä mainitun julkaisun perusteella. Lisäksi ratkaisussa on otettu huomioon alueen tuleva maankäyttö, jolloin hyödynnetyn jätteen laatu on tarpeen olla seikkaperäisesti selvitetty. (YSL 86/2000 43 §, 46 §)

Määräyksen F.7. muutosesitys

Sedimentistä on oltava eräkohtaiset tiedot vähintään haitallisten aineiden kokonaispitoisuuksista ja orgaanisen hiilen kokonaismäärästä vähintään jokaista alkavaa 2500 m³:n sedimenttieroä kohti. Epäorgaanisten haitallisten aineiden liukoisuudet on oltava selvitetty vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Saven ja sedimenttien stabiloitavuus on oltava varmistettu stabiloidusta sedimentistä ennen maarakentamishyödyntämistä tehdyillä koekappaleilla vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Lupa-alueella hyödynnetystä stabiloidusta savesta ja sedimentistä on otettava edustavia laadunvarmistusnäytteitä ja valmistettava näytteistä koekappaleita vähintään edellä määräyksessä F.6. velvoitetulla näytteenottotiheydellä. Koekappaleista on tutkittava haitallisten aineiden liukoisuudet tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä sekä ainakin vedenläpäisevyys ja puristuslujuus stabiloidun materiaalin tutkimiseen soveltuvalla menetelmällä.

Määräyksen F.7. muutosesityksen perustelut

Rakennusvirasto toteaa, että alkuperäisessä hakemuksessa on epähuomiossa esitetty sedimentin tutkimustiheydeksi yksi näyte 400 m³:n massaerää kohti.

Ruopatut sedimentit homogenisoituvat ruoppauksen, maalle noston ja sedimenttien kuivatuksen aikana huomattavasti. Jätkäsaaren alueelta saatujen kokemusten mukaan sedimenttien kuivatusaltaista otetuissa näytteissä pitoisuusvaihtelut ovat pieniä. Muutoksenhakija esittää maalle nostettujen sedimenttien tutkimustiheydeksi vastaavaa kuin stabiloidun sedimentin koekappaleille on määräyksessä F.6. esitetty.

Rakennusviraston mukaan lupamääräyksessä esitetyllä 400 m³:n tutkimustiheydellä sedimentin hyötykäyttö jää käytännössä näytteenotto- ja analyysikustannusten vuoksi vain teoreettiseksi vaihtoehdoksi, ja tämä johtaa kyseisten massojen kuljettamiseen pois Jätkäsaaren alueelta muihin vastaanottoaikoihin. Tämä taas lisäisi sedimenttien kuljetuksesta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia.

15.12.2014

Ryj/4

Esitetyt muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelun tasoa eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Ympäristölautakunnan lausunto

Ympäristölautakunta puoltaa Helsingin kaupungin rakennusviraston maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristöluvan muutoshakemuksen hyväksymistä yhtä kohtaa lukuun ottamatta.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksen määräyksessä A.19. edellytetään, että sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuus alittaa 35 mg/l. Ympäristölautakunta toteaa, että kyseinen arvo on tiukka ja vaikeasti saavutettava. Rakennusvirasto esittää muutoshakemuksessa kyseiseksi arvoksi 400 mg/l. Kuitenkin Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksessä nro 235/2012/1 (dnro ESAVI/151/04.08/2012), joka koskee Kalasataman keskiosan kaivantovesien johtamista mereen, on mereen johdettavien kaivantovesien kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi asetettu 300 mg/l. Myös Helsingin kaupungin työmaavesiohjeessa vuodelta 2013 on esitetty ohjeellisia raja-arvoja vesistöön, ojiin tai maaperään johdettavan työmaaveden yleiselle laadulle. Ohjeen mukaan veden kiintoaineksen pitoisuuden tulisi olla alle 300 mg/l. Ohjeen laadintaan on osallistunut myös Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY). Ympäristölautakunta katsookin, että määräyksessä kiintoainepitoisuuden raja-arvona tulisi siten käyttää arvoa 300 mg/l.

Muilta osin ympäristölautakunta katsoo, että rakennusviraston esittämät määräysten muutosesitykset ovat hakemuksessa esitettyjen seikkojen mukaisesti perusteltuja. Siten ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa näistä muutosesityksistä, ja ympäristölautakunta kannattaa näiden muutosesitysten hyväksymistä.

Muutoksenhaku

Tähän ympäristölautakunnan päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua. (Kuntalaki 91 §)

04.02.2014 Ehdotuksen mukaan

11.12.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Erja Puntti-Hannuksela, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32006
erja.puntti-hannuksela(a)hel.fi

15.12.2014

Ryj/4

Kaupunginhallitus 07.01.2013 § 20

HEL 2012-015834 T 11 01 00 00

Viite: Dnro ESAVI/54/04.08/2012

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon Helsingin kaupungin rakennusviraston ympäristölupahakemuksesta, joka koskee pilaantuneiden maiden ym. hyödyntämiseen Helsingin Jätkäsaareen rakennettavalla puistoalueella:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 11.12.2012 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Helsingin kaupungin rakennusviraston hakemuksesta. Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Kaupunginhallitus pitää pilaantuneiden maiden hyötykäyttöä lähellä niiden syntypaikkaa kannatettavana. Hyötykäyttämällä ko. aineksia säästetään luonnonmateriaaleja, saavutetaan taloudellisia säästöjä sekä vähennetään kuljetusmatkoja. Lisäksi hyötykäytöllä edistetään jätelain mukaista etusijajärjestystä.

Kaupunginhallitus katsoo, että ympäristölupahakemuksessa esitetyistä toiminnoista ei saa aiheutua haittaa tai vaaraa alueen läheisyydessä asuville, työskenteleville tai liikkuville ihmisille. Työn eri vaiheissa tulee noudattaa Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä. Orgaanisia haitta-aineita sisältävien maa-ainesten sijoittamiseen hyötykäyttöalueella tulee kiinnittää erityistä huomiota. Hyötykäyttöalueella käytettävien massojen tulee olla riittävän tarkasti ennakkoon tutkittuja.

Lisäksi kaupunginhallitus katsoo, että hyötykäyttöalueelle johtavat kulkuväylät tulee suunnitella huolellisesti. Raskaan liikenteen ajoväylät ja siirrettävä maa-aines ja muu täyttömateriaali tulee pitää mahdollisimman pölyämättöminä. Myös toiminta-alueen välittömässä vaikutuspiirissä olevat kulkuväylät tulee pitää mahdollisimman puhtaina työmaalta kulkeutuvasta maa-aineksesta ympäristöhaittojen estämiseksi. Lisäksi hyötykäyttöalueen vesien johtaminen tulee suunnitella huolellisesti, jotta ulkopuolelle johdettavista vesistä ei aiheutuisi lähialueilla haittaa.

15.12.2014

Ryj/4

Kaupunginhallitus puoltaa Helsingin kaupungin rakennusviraston hakemuksen hyväksymistä, mikäli hakemuksen käsittelyssä otetaan hakemuksessa esitettyjen seikkojen lisäksi huomioon edellä ja ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyt näkökohdat.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi